

TANDORI DEZSŐ

Cirkálások, firkálások

(u.a. befejezéssel 2 helyen)

*Minden nap ideiglenes nap
arra, mi volt előtte.
És minden nap ideiglenes
az elékövetkezőre.
Minden nap ideiglenes, időleges,
és a kettő közt valahol
ott lesz, oda lesz
a vége.
Nincs többé kettőződése.*

*

*A puszta létezés nemlétezés?
Az egzisztencialitás a tematizálatlan.
Nem bírom nem tematizálni magam
semmilyen alakban.
Csak az alakitalanban?
Az ajtó tematizálja magát
az ablakitalanban.
Kidobják egyiken,
másikon visszakattan,
visszadobban,
szabadabban,
vadabban,
sehogyabban.*

*

*Az egzisztencialitás = a tematizálatlan?
Elég rémes, értem-nem-értem:
de én a tematizáltakra már nem bírok figyelni.*

*

*Nem, hogy vadabban,
Nem szabadabban.
Egyáltalán.*

*Nem azé, aki fut,
nem azé, aki tud,
nem azé, aki nem tud,
nem azé, aki stb.,
nem a könyörületes ég méri.
Hanem egyáltalán.*

*Vulgárisan: a Miss Marple,
ha háztartásvezető nőnek áll,
ő akár a Mary.*

*Nem mondbatja, hogy a Jane Austen,
mert az egy művelt nép ottan.*

*

*Mindent meg tudok csinálni,
mert csak azt csinálom,
amit meg tudok. De hát Ottliknál
a „Minden megvan”? Kicsit mindig kétlettem,
nem tudom mi az, plusz-konzervatívban.*

*

*Hiperaktív,
hiperpasszív.
Hiperhíper,
passzívpasszív,
más sorrendben:
aktívaktív.
Így a minden megvan
megvív
Budáért.*

*

*Teljesen magányos vagyok,
olyan,
hogy mindegy, kivel érintkezem,
teljes magánya van.*

*

*Az eszményi zene lenne:
ha hallok valamit és mégse hallok.*

*Ha nem hallok semmit, mégis hallok.
Nem is zene, nem is eszmény,
nem is tudom, mi,
nem is tudom, hogy nem tudom.
Így van meg minden,
plusz nélkülem.*

*

*Én már csak arról tudok beszélgetni,
hogy miről tudok és miről nem tudok
beszélgetni.
Magukról a dolgokról nem tudok,
semmilyen dolgokról nem tudok,
vagy elfelejtettem
e dolgokat,
vagy hogy nem is tudom.
Ha az van, hogy nem is tudom,
mit lenne, hogy mit tudok,
nem tudok. E.*

*

*Minden napnak nagyon kellene
örülnöm, mert az utolsó lehet.
De így meg hogy örülhetek?*

*

*Azért nem beszélek közdolgokról,
mert amiket egyáltalán mondhatnék,
például magamról,
azok a dolgok
jobb, ha csak a velem
kapcs. dolgok. Jobban járok.
Meg akkor nem is kapcsolódom.*

*

*Az egészség
legfőbb jó lehetne,
helyette
a legfőbb rossz,
mert fenyegetés.
Az elvesztése.*

*Mint egy köv. nap.
Még nem holnap,
már nem tegnap.*

*

*Fej vagy írás?
Fejfájás,
írásfájás.
De ne mondj soha vadakat,
ne mondj soha szelídeket,
mindig mondj csak valamit,
mindig sose mondj semmit.*

*

*A szellem a lélek profizmus.
Ne menjek túl messzire.
A szomszéd faluba már át se érek, mondja Kafka.
Ahol út sincs, odaérés még lehet.
Ha semmi el nem akasztja
semmidet.
Ha valami elakasztja
valamidet.
Mint vizelés folyását a proosztatyja.*

*

*És íme: visszatérés a steini
kőrózsához, Gertrude Stein rózsája,
a nagy törvényzilált Cy Twombly „végül”
rózsákat festett. És meghalt. Ab, Rilke, de
hagyjuk, tematizált. Stein rózsája
a tematizálatlanság elemi képe.
A rose is: a rose = a rose. Is a rose.
De ezt már tudjuk. A rózsza az, hogy egy rózsza
tényleg egy rózsza. És semmi más, semmi
mellérózsállás. A tematizálatlan itt
a rózsza ellenére van: a benső reláció
a kijelentésben. Leheletnyi, rózsaillatnyi
tematizáltság van csak, maximum. S ennyit ki
ne engedhetne meg. Magának; a rózsza-dolognak;
az egzisztencialitásnak. Igen ám, de...
akkor az egzisztencialitás... Hagyjuk, illetve
biggyük, el tudunk gondolni ily érzetté válást.*

*A rózsza dolgának gondolata érzetté válik,
és semmi illat és semmi rózsza.
A rózsáról képzelhető összes kijelentés = a semmi rózsza.
Csak semmi rózsát nekünk, csak semmi rózsát, Eliot!
Rilke történetét pedig nem ismerem.
Bízom, valami egzisztencialitás.
Alítom. Régi magyar szó. Sejttem etc.
A tematizáltság összessége = az összes etc.
Na, tetsz? Íme, egy úr az Egzisztencialitásról.
(És bármi reláció csak reflexió!)*

IDE AZ ÚGYNEVEZETT MŰBEN...

...már nem jönne semmi. Egyáltalán semmi nem jönne sehhol. De olyan nincs, ilyen nincs. Ide jön hát, ami nincs, nem is lesz, mégis van. Hogy két írás két különféle helyen (*Alföld, Palócföld* épp) ugyanúgy végződik. De akkor: tényleg ugyanaz az írás? Ez erős esszenciállogikai és nem formai kérdés.

Miért firkálok tollal, cerkával füzetekbe, melyeket magammal hordozok, a lakás különféle pontjain tartok, miért ébrednek éjnek éjén arra, hogy valamit fel kell jegyznem. Mert írnom kell. Bár nem akarok, nem szeretek már közölni senkivel semmit, ülök pl. egy teraszon, ld. *Hamlet*, pörgetem v. nem pörgetem poharam, nem szórakozottan, v. mégis, és azt gondolom, jönne valaki, nem hívnám asztalomhoz, a piacok egyikén valaki természetesként kér, tolakszik, hogy néznénk ketten át valami irodalmi, zenei akármit, persze, az ő javára, s én azt gondolom: ismer ez engem? Hát nem tudja, hogy az írás is az nekem, hogy kész nevetség vagyok, J. A.-t lazán idézve, hogy a lehető legjobban akarok, kényszeresen megcsinálni valamit, amit nem akarnék, de ha már... akkor örökké magam betegítően stb., a legjobbat, megfeszített erővel. Miért? De annyi ilyen példa van. A nagyszerű amerikai író Delmore Schwartz például, jellemző módon a *Már álmunkban szólitának* című novellájában, 1969-70 táján eléggé pontos címet fordítottam neki... miért gyöttrődött a srác-figuráját, hogy a lehető leghívebben... az életet... az összetartozást... adja. Átok írás! Akkor hát! De az írás sem átok, csak ha ilyen alapon írunk – jó, ezren megírták, amikor ír az ember, pont akkor: nem írni volna jó, és Wittgenstein, és ezrek, mondom –, ha már írunk, ott az írás átka is. A lélektől lélekig: nem átok. Verébként, kutyánk: lélek... tesszük értük, amit szívünk ad. De nagyon. Ám hogy az írás... mint „akkor már”, s ennyi?

Ne. Ó, ne.